

Oświadczenie w kwestii przyjmowania Komunii Świętej przez osoby, które trwają w publicznym grzechu ciężkim

Wielu katolików, a także niekatolików, którzy, choć nie wyznają wiary katolickiej, szanują Kościół katolicki za jego nauczanie dotyczące wiary i moralności, zadaje mi pytanie, jak to możliwe, że katolicy mogą przyjmować Komunię Świętą, choć jednocześnie publicznie i uparcie wspierają programy, politykę i prawodawstwo bezpośrednio naruszające prawo moralne. W szczególności jestem pytany, jak mogą przystępować do Komunii Świętej katolicy politycy i urzędnicy państwowi, którzy publicznie i uparcie bronią i promują praktykę aborcji na życzenie. Pytanie tych osób w jasny sposób odnosi się również do tych katolików, którzy publicznie promują politykę oraz prawa naruszające godność ludzkiego życia osób obciążonych poważną chorobą, specjalnymi potrzebami lub podeszłym wiekiem, a także naruszające integralność ludzkiej seksualności, małżeństwa i rodziny oraz naruszające swobodę praktyk religijnych.

Pytanie to zasługuje na odpowiedź, zwłaszcza, że dotyczy ono samych podstaw nauczania Kościoła w kwestii wiary i moralności. Przede wszystkim zaś dotyczy ono Najświętszej Eucharystii, „Sakrament[u] miłości, (...) dar[u], jaki Jezus Chrystus czyni z samego siebie, objawiając nam nieskończoną miłość Boga wobec każdego człowieka (...) w sakramencie Eucharystii Jezus nadal miłuje nas „aż do końca”, aż po dar ze swego ciała i swojej krwi¹.

Mam nadzieję, że poniższe punkty nauczania Kościoła okażą się pomocne dla osób słusznie dezorientowanych, a wręcz nierzadko zgorszonych zbyt częstą publiczną zdradą nauczania Kościoła o wierze i moralności przez tych, którzy deklarują się jako katolicy. Odniosę się tu do zagadnienia aborcji, ale te same punkty odnoszą się do innych przypadków naruszeń prawa moralnego.

1. Wodniesieniu do Najświętszej Eucharystii Kościół zawsze wierzył i nauczał, że Święta Hostia jest Ciałem, Krwią, Duszą i Bóstwem Chrystusa, Wcielonego Syna Bożego. Wiara Kościoła została wyrażona w ten sposób przez Sobór Trydencki: „Ponieważ Chrystus, nasz Odkupiciel, powiedział, że pod postacią chleba prawdziwie ofiarowuje swoje Ciało [por. Mt 26, 26-29; Mk 14, 22-25; Łk 22, 19f; 1 Kor 11, 24-26], dlatego Kościół Boży zawsze był przekonany, a obecnie święty Sobór ponownie to stwierdza, że przez konsekrację chleba i wina następuje przemiana całej substancji chleba w substancję Ciała Chrystusa, Pana naszego, a całej substancji wina w

---

¹ “[s]acramentum caritatis, ... donum est Iesu Christi se ipsum tradentis, qui Dei infinitum nobis patefacit in singulos homines amorem... Eodem quidem modo in eucharistico Sacramento Iesus «in finem», usque scilicet ad corpus sanguinemque tradendum, diligere nos pergit.” Benedictus PP. XVI, Adhortatio Apostolica Postsynodalis Sacramentum caritatis, De Eucharistia vitae missionisque Ecclesiae fonte et culmine, 22 Februarii 2007, *Acta Apostolicae Sedis* 99 (2007) 105, n. 1. Polskie tłumaczenie: Sacramentum Caritatis (*Sakrament Miłości*) – posynodalna adhortacja apostolska papieża Benedykta XVI podpisana 22 lutego 2007 roku, a upubliczniona 13 marca 2007 r. http://www.vatican.va/content/benedict-xvi/pl/apost_exhortations/documents/hf_ben-xvi_exh_20070222_sacramentum-caritatis.html.

substancję Jego Krwi” (Sesja 13, Rozdział 4)². Stąd, jak jasno naucza św. Paweł w swoim Liście do Koryntian: „Dlatego też kto spożywa chleb lub pije kielich Pański niegodnie, winny będzie Ciała i Krwi Pańskiej” (1 Kor 11, 27).

2. Przyjmowanie Komunii Świętej przez osoby, które publicznie i uporczywie łamią prawo moralne w jego najbardziej podstawowych nakazach, jest szczególnie poważną formą świętokradztwa. Jak mówi *Katechizm Kościoła Katolickiego*: „Świętokradztwo jest grzechem ciężkim, zwłaszcza jeżeli jest popełnione przeciw Eucharystii, ponieważ w tym sakramencie jest obecne w sposób substancjalny Ciało samego Chrystusa” (nr 2120). Nie tylko sprowadza to wieczną karę na osobę, która przyjmuje [Komunię Świętą] w sposób niegodny, ale stanowi ogromne zgorszenie dla innych, to znaczy wprowadza ich w fałszywe przekonanie, że można publicznie i uporczywie łamać prawo moralne w ważnej sprawie i nadal przyjmować naszego Pana w Komunii Świętej. Człowiek myślący w obliczu takiej sytuacji musi dojść do wniosku, że albo Najświętsza Hostia nie jest Ciałem Chrystusa, albo że na przykład popieranie wykonywania aborcji nie jest grzechem ciężkim.
3. Kanon 915 Kodeksu Prawa Kanonicznego, który przypomina odwieczne i niezmiennie nauczanie Kościoła, stwierdza: „Do Komunii Świętej nie należy dopuszczać ekskomunikowanych lub podlegających interdiktowi, po wymierzeniu lub deklaracji kary, jak również innych osób trwających z uporem w jawnym grzechu ciężkim³”. Odmowa Komunii Świętej nie jest karą kościelną, ale uznaniem obiektywnie niegodnego stanu osoby chcącej przystąpić do Stołu Pańskiego. Dyscyplina zawarta w kan. 915 zabezpiecza świętość najświętszej rzeczywistości w Kościele, jaką jest Najświętsza Eucharystia, powstrzymuje osobę, która uparcie trwa w grzechu ciężkim, od popełnienia dodatkowego, najcięższego grzechu świętokradztwa poprzez profanację Ciała Chrystusa, oraz zapobiega nieuniknionemu zgorszeniu, które wynika z niegodnego przyjęcia Komunii Świętej.
4. Obowiązkiem kapłanów i biskupów jest pouczanie i upominanie wiernych, którzy znajdują się w stanie opisanym w kan. 915, aby nie przystępowali do Komunii Świętej i w ten sposób nie popełniali najcięższego świętokradztwa, przynoszącego im wieczną szkodę, a także by nie wprowadzali innych w błąd, a wręcz w grzech, w tak poważnej sprawie. Jeśli ktoś został upomniany, a nadal trwa w ciężkim grzechu publicznym, nie może zostać dopuszczony do przyjęcia Komunii Świętej.

---

² „Quoniam autem Christus redemptor noster corpus suum id, quod sub specie panis offerebat [cf. *Mt* 26:26-29; *Mc* 14:22-25; *Lc* 22:19s; *1 Cor* 11:24-26], vere esse dixit, ideo persuasum semper in Ecclesia Dei fuit, idque nunc denuo sancta haec Synodus declarat: per consecrationem panis et vini conversionem fieri totius substantiae panis in substantiam corporis Christi Domini nostri, et totius substantiae vini in substantiam sanguinis eius.”
Tłumaczenie własne z języka angielskiego.

³ Can. 915 Ad sacram communionem ne admittantur excommunicati et interdicti post irrogationem vel declarationem poenae aliique in manifesto gravi peccato obstinate perseverantes. Polskie tłumaczenie: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/akty-korporacyjne/kodeks-prawa-kanonicznego-286754792>.

5. Oczywiście żaden kapłan ani biskup nie może przyzwolić na przyjęcie Komunii Świętej osobie, która publicznie i uporczywie trwa w grzechu ciężkim. Nie chodzi tu również o dyskusję między kapłanem lub biskupem a osobą popełniającą grzech, lecz o upomnienie dotyczące prawd wiary i moralności dokonane przez kapłana lub biskupa oraz o naprawę błędzącego sumienia przez grzesznika.

6. Św. Jan Paweł II w swojej encyklice *Evangelium Vitae* przedstawił niezmiennie nauczanie Kościoła dotyczące aborcji. Nawiązując do zasięgnięcia opinii biskupów Kościoła powszechnego w tej sprawie poprzez swój list z uroczystości Zesłania Ducha Świętego z 1991 roku, oświadczył: „Dlatego mocą władzy, którą Chrystus udzielił Piotrowi i jego Następcom, w komunii z Biskupami — którzy wielokrotnie potępiłi przerywanie ciąży, zaś w ramach wspomnianej wcześniej konsultacji wyrazili jednomyślnie — choć byli rozproszeni po świecie — aprobatę dla tej doktryny — oświadczam, że bezpośrednie przerywanie ciąży, to znaczy zamierzone jako cel czy jako środek, jest zawsze poważnym nieładem moralnym, gdyż jest dobrowolnym zabójstwem niewinnej istoty ludzkiej”⁴. Papież wyjaśnił, że jego nauka jest „oparta na prawie naturalnym i na słowie Bożym spisany, jest przekazana przez Tradycję Kościoła i nauczana przez Magisterium zwyczajne i powszechne”⁵.

7. Czasami pojawiają się argumenty, że katolicki polityk może osobiście wierzyć w niemoralność aborcji, a jednocześnie popierać politykę publiczną, która przewiduje tak zwaną "zalegalizowaną" aborcję. Tak było na przykład w Stanach Zjednoczonych Ameryki podczas szczytu pewnych katolickich teologów moralnych opowiadających się za błędną teorią moralną proporcjonalizmu lub konsekwencjalizmu oraz polityków katolickich, który odbył się w posiadłości rodziny Kennedych w Hyannisport, Massachusetts, latem 1964 r.⁶. Papież Jan Paweł II w *Evangelium Vitae* w jasny sposób reaguje na takie błędne myślenie moralne: „Żadna okoliczność, żaden cel, żadne prawo na świecie nigdy nie będą mogły uczynić godziwym aktu, który sam w sobie jest niegodziwy, ponieważ sprzeciwia się Prawu Bożemu, zapisanemu w sercu każdego człowieka, poznawalnemu przez sam rozum i głoszonemu przez Kościół”⁷.

---

⁴ “Auctoritate proinde utentes Nos a Christo Beato Petro eiusque Successoribus collata, consentientes cum Episcopis qui abortum crebrius respuerunt quique in superius memorata interrogatione licet per orbem disseminati una mente tamen de hac ipsa concinuerunt doctrina – *declaramus abortum recta via procuratum, sive uti finem intentum seu ut instrumentum, semper gravem prae se ferre ordinis moralis turbationem*, quippe qui deliberata existat innocentis hominis occisio.” Ioannes Paulus PP. II, Litterae Encyclicae *Evangelium vitae*, “De vitae humanae inviolabili bono,” 25 Martii 1995, *Acta Apostolicae Sedis* 87 (1995) 472, n. 62. Polskie tłumaczenie: http://www.vatican.va/content/john-paul-ii/pl/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_25031995_evangelium-vitae.html.

⁵ “... naturali innititur lege Deique scripto Verbo, transmittitur Ecclesiae Traditione atque ab ordinario et universali Magisterio exponitur.” *Evangelium vitae*, 472, n. 62. Polskie tłumaczenie: http://www.vatican.va/content/john-paul-ii/pl/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_25031995_evangelium-vitae.html.

⁶ Por. Albert R. Jonsen, *The Birth of Bioethics* (New York: Oxford University Press, 1998), str. 290-291.

⁷ “Nequit exinde ulla condicio, ulla finis, ulla lex in terris umquam licitum reddere actum suapte natura illicitum, cum Dei Legi adversetur in cuiusque hominis insculptae animo, ab Ecclesia praedicatae, quae potest

W swojej encyklice *Veritatis Splendor* św. Jan Paweł II koryguje fundamentalny błąd proporcjonalizmu i konsekwencjalizmu⁸.

8. Mówi się niekiedy, że odmawianie Komunii świętej politykom, którzy uparcie trwają w grzechu ciężkim, jest wykorzystywaniem Komunii Świętej przez Kościół do celów politycznych. Przeciwnie, Kościół ma obowiązek strzec świętości Eucharystii, nie dopuszczać do popełniania świętokradztwa przez wiernych oraz zapobiegać zgorszeniu wśród wiernych i innych ludzi dobrej woli.
9. To raczej polityk katolicki, który publicznie i z uporem promuje rzeczy sprzeczne z prawem moralnym, a mimo to ośmiela się przyjmować w sposób świętokradczy Komunię Świętą, wykorzystuje Najświętszą Eucharystię do celów politycznych. Innymi słowy, taki polityk przedstawia się jako gorliwy katolik, podczas gdy prawda jest zupełnie inna.
10. Oprócz odmowy Komunii Świętej osobom, które publicznie i uporczywie naruszają prawo moralne, istnieje również kwestia nałożenia lub orzeczenia sprawiedliwej kary kościelnej w celu skłonienia danej osoby do nawrócenia i naprawienia zgorszenia, jakie wywołuje jej postępowanie.
11. Osoby, które publicznie i uporczywie naruszają prawo moralne, znajdują się co najmniej w stanie apostazji, to znaczy skutecznie porzuciły wiarę poprzez uporczywe odrzucanie w praktyce życia zgodnego z podstawowymi prawdami wiary i moralności (por. kan. 751). Odstępca od wiary ponosi automatycznie karę ekskomuniki (por. kan. 1364). Biskup takiej osoby musi sprawdzić warunki do stwierdzenia kary ekskomuniki, która została zaciągnięta w sposób automatyczny.
12. Osoby te mogą również znajdować się w stanie herezji, jeśli uporczywie negują lub wątpią w prawdę o wewnętrznym złu aborcji, tak jak „należy w nią wierzyć wiarą boską i katolicką” (kan. 751)⁹. Herezja, podobnie jak apostazja, automatycznie pociąga za sobą karę ekskomuniki (por. kan. 1364). Również w przypadku herezji, biskup musi sprawdzić warunki do ogłoszenia kary ekskomuniki, która została zaciągnięta w sposób automatyczny.

---

etiam ratione agnoscit.” *Evangelium vitae*, 472, n. 62. Polskie tłumaczenie: http://www.vatican.va/content/john-paul-ii/pl/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_25031995_evangelium-vitae.html.

⁸ Por. Ioannes Paulus PP. II, Litterae Encyclicae *Veritatis splendor*, De quibusdam quaestionibus fundamentalibus doctrinae moralis Ecclesiae, 6 Augusti 1993, *Acta Apostolicae Sedis* 85 (1993) 1192-1197, nn. 74-78. Polskie tłumaczenie: http://www.vatican.va/content/john-paul-ii/pl/encyclicals/documents/hf_jp-ii_enc_06081993_veritatis-splendor.html.

⁹ Can 751 ... fide divina et catholica credendae. Polskie tłumaczenie: *Code of Canon Law: Latin-English Edition*, p. 247. Polskie tłumaczenie: <https://sip.lex.pl/akty-prawne/akty-korporacyjne/kodeks-prawa-kanonicznego-286754792>.

Podsumowując, dyscyplina kościelna, począwszy od Apostoła Pawła, konsekwentnie nauczała o niezbędnej dyspozycji sumienia wymaganej do przyjmowania Komunii Świętej. Nieprzestrzeganie tej dyscypliny prowadzi do profanacji najświętszej rzeczywistości w Kościele - Ciała, Krwi, Duszy i Bóstwa Chrystusa, stanowi najcięższy grzech świętokradztwa i wywołuje ogromne zgorszenie poprzez niedawanie świadectwa prawdzie o Komunii Świętej i prawdzie moralnej, na przykład o nienaruszalnej godności życia ludzkiego, nierozzerwalności małżeństwa i rodziny oraz wolności oddawania czci Bogu "w duchu i prawdzie"¹⁰.

Odpowiedź na tak często zadawane mi pytanie jest jasna: katolik, który publicznie i uporczywie sprzeciwia się prawdzie dotyczącej wiary i moralności, nie może przystępować do Komunii Świętej, a szafarz Komunii Świętej nie może udzielać mu Najświętszego Sakramentu.

Kardynał Raymond Leo Burke
Rzym, 7 kwietnia 2021 r.

Tłumaczenie: Izabella Parowicz

---

¹⁰ J 4, 23-24.